

«АККРЕДИТТЕУ ЖӘНЕ РЕЙТИНГТІҢ
ТӘУЕЛСІЗ АГЕНТТІГІ» КЕМ

НУ «НЕЗАВИСИМОЕ АГЕНТСТВО
АККРЕДИТАЦИИ И РЕЙТИНГА»

INDEPENDENT AGENCY FOR
ACCREDITATION AND RATING

Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз агенттігінің
сыртқы сарапшыларын даярлау, қайта даярлау және
олардың біліктілігін арттыру жөніндегі
ереже

«АККРЕДИТТЕУ ЖӘНЕ РЕЙТИНГТІҢ
ТӘУЕЛСІЗ АГЕНТТІГІ» КЕМ

НУ «НЕЗАВИСИМОЕ АГЕНТСТВО
АККРЕДИТАЦИИ И РЕЙТИНГА»

INDEPENDENT AGENCY FOR
ACCREDITATION AND RATING

«Аккредиттеу және рейтингтің
тәуелсіз агенттігі» КЕМ

директорының бұйрығымен
бекітілген 15.12.2015 жылғы
№ 39-15-ОД

(2018 жылғы 28 қыркүйектегі № 82-
18 / 1-ОД бұйрығымен өзгертулер
мен толықтырулармен енгізілген)

Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз агенттігінің сыртқы сарапшыларын даярлау, қайта даярлау және олардың біліктілігін арттыру жөніндегі ереже

1. Жалпы ережелер

1.1 Осы Ереже аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз агенттігінің (бұдан әрі - Агенттік) білім беру ұйымдарын және (немесе) білім беру бағдарламаларын аккредиттеуді жүргізу саласындағы сыртқы сарапшыларын (бұдан әрі - сарапшылар) даярлау, қайта даярлау және олардың біліктілігін арттыру қағидаларын айқындайды.

1.2 Осы ережеде келесі ұғымдар мен терминдер пайдаланылады:

1 санатты сарапшы - Агенттіктің сыртқы сараптау комиссиясының құрамында аккредиттеу рәсіміне кемінде 7 рет қатысқан агенттіктің сертификатталған сарапшылары.

2 санатты сарапшы - Агенттіктің сыртқы сараптау комиссиясының құрамында аккредиттеу рәсіміне кемінде 3 рет қатысқан агенттіктің сертификатталған сарапшылары.

3 санатты сарапшы – Агенттіктің сертификатталған сарапшылары немесе басқа аккредиттеу органдары ұсынған сарапшылар.

Сарапшыларды даярлау – ұйымдастырушылар белгілеген ұзақтықпен семинарлар түрінде жүзеге асырылатын білім беру ұйымдары мен білім беру бағдарламаларын бағалау жөніндегі сарапшының құзыреттерін қалыптастыру процесі, сондай-ақ оның аккредиттеу рәсіміне қатысуы.

Сарапшыларды қайта даярлау – сертификаттың қолданылу мерзімі аяқталған, стандарттар мен басшылыққа өзгерістер енгізілген жағдайда, сондай-ақ Агенттіктің басшылығы айқындайтын басқа да жағдайларда сарапшыларды қайта оқыту.

Сарапшылардың біліктілігін арттыру - білім беру ұйымдарын және/немесе білім беру бағдарламаларын бағалау, сапаны қамтамасыз ету жүйелерін сыртқы және ішкі бағалауды қалыптастыру және жетілдіру, білім беру процесін және білім беруді ұйымдастыруды басқару, кәсіби-педагогикалық және ғылыми-зерттеу қызметін жетілдіру бойынша сарапшының құзыреттерін дамыту процесі.

1.3 Сарапшыларды даярлауды, қайта даярлауды және олардың біліктілігін арттыруды Агенттік Сараптамалық кеңеспен (бұдан әрі – СК) бірлесіп сарапшыларға қойылатын біліктілік талаптарына сәйкес Сараптамалық кеңестер туралы ережеге сәйкес жүзеге асырады.

1.4 Сарапшыларды даярлау, қайта даярлау және олардың біліктілігін арттыру келесі мақсатта жүзеге асырылады:

1) институционалдық және (немесе) мамандандырылған (бағдарламалық) аккредиттеу, оның ішінде білім беру ұйымдарын бастапқы институционалдық және (немесе) мамандандырылған (бағдарламалық) аккредиттеу шеңберінде сараптама жүргізу;

2) білім беру сапасын тәуелсіз бағалау саласындағы құзыреттерді қалыптастыру және дамыту;

3) білім беру сапасын бағалау саласында практикаға бағытталған ғылыми зерттеулер жүргізу;

4) Агенттіктің әріптестерімен ынтымақтастықты және бірлескен жобаларды жүзеге асыру.

1.5 Агенттік сарапшысының өкілеттіктері тиісті санаттағы қолданыстағы сертификатқа сәйкес сарапшыны даярлау немесе қайта даярлау сәтінен бастап 5 жыл мерзімге белгіленеді

1.6 Сарапшыларды даярлау, қайта даярлау және біліктілігін арттыру мақсатында СК Агенттік басшылығымен бірлесіп, жолдау бойынша семинарлардың тақырыбы мен мазмұнын, сондай-ақ сараптамалық топтың құрамын айқындайды.

1.7 Сыртқы сарапшыларды сертификаттау белгіленген нысанға (1-қосымша) сәйкес IAAR өтініш негізінде ерікті түрде жүргізіледі.

1.8 Сертификаттау институционалдық және (немесе) мамандандырылған (бағдарламалық) аккредиттеу рәсімін жүргізу әдіснамасы мен технологиясындағы сыртқы сарапшының құзыреттілігін растайды.

1.9 Сарапшыларды сертификаттау сыртқы сарапшыларды даярлау бойынша IAAR оқыту семинарларын өткізу қорытындылары бойынша жүзеге асырылады.

1.10 Семинар нәтижелері бойынша сарапшыға белгіленген үлгідегі сертификаттау туралы куәлік (бұдан әрі - сертификат) беріледі (2-қосымша).

1.11 Сертификат IAAR сертификаттарды тіркеу журналында тіркеледі.

1.12 Сертификаттың қолданылу мерзімі-5 жыл. Сертификат жоғалған немесе бүлінген жағдайда сарапшының өтініші бойынша сертификаттың телнұсқасы беріледі.

1.13 Сыртқы сарапшының қызметінде бұзушылықтар анықталған жағдайда IAAR сарапшылар базасынан алып тастай отырып, сертификатты кері қайтарып алуға құқылы.

2. Сарапшыларды даярлау, қайта даярлау және олардың біліктілігін арттыру тәртібі

2.1 Сарапшы болғысы келетін үміткер Агенттіктің сайтында өтінімді (*1-қосымша*) толтыруы және келесі құжаттарды жіберуі қажет:

- 1) жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмесі;
- 2) жоғары кәсіптік білімі, қосымша білімі туралы құжаттардың және ғылыми дәрежесі, ғылыми атағы туралы құжаттардың көшірмелері;
- 3) барлық байланыстар көрсетілген толық түйіндеме (еркін нысанда);
- 4) IELTS, TOEFL және т. б. шет тілі бойынша тест тапсырғаны туралы сертификаттың көшірмесі (бар болса);
- 5) кәсіби құзыреттерді растайтын өзге де құжаттар (мысалы, білім беру ұйымдарының, ғылыми ұйымдардың, қауымдастықтардың ұсынымдары және т. б.).

2.2 Сарапшылар мен сарапшыларға кандидаттардың біліктілігін бағалауды Агенттіктің басшылығы мен Сараптамалық кеңесі 3 кезеңде жүргізеді:

I кезең – сарапшылыққа кандидат ұсынған құжаттардың негізінде оны оқыту семинарына жіберу туралы шешім қабылданады;

II кезең – сарапшылыққа кандидаттың кәсіби құзыреттілігі мен этикалық қағидаттарын бағалау оқыту семинарының практикалық тапсырмаларын орындау негізінде жүргізіледі (ББ/ББҰ өзін-өзі бағалау бойынша есепті рецензиялау, ұсынымдар әзірлеу);

III кезең – кәсіби құзыреттілікті бағалау сарапшының есептерін талдау кезінде, ССК сапарлары барысында оның қызметін бағалау кезінде жүргізіледі.

Сарапшыны бағалау нәтижелері СК отырысында жолдама бойынша қаралады және шешім қабылдау және деректер базасындағы сарапшыларға тиісті санаттар беру үшін Агенттіктің Бас директорына хаттама түрінде ұсынылады.

2.3 Оқыту семинарының соңында тыңдаушыларға орыс және ағылшын тілдерінде Сарапшы сертификаты беріледі.

2.3 Жұмыс істеп жүрген сарапшылардың қайта даярлаудан және біліктілікті арттырудан өтуге өтінімдер жіберуге құқығы бар.

2.4 Сараптамалық кеңестің төрағасы Агенттіктің Бас директорының атына жұмыс істеп жүрген сарапшыларды қайта даярлау, олардың біліктілігін арттыру қажеттілігі туралы ұсыныстар енгізеді. Жұмыс істеп жүрген сарапшылардың қайта даярлаудан және біліктілігін арттырудан өту кезінде күші жойылған сертификатты Агенттік жою туралы актінің негізінде жояды. Сарапшылардың дерекқорына тиісті өзгерістер енгізіледі.

2.5 Сертификаттарды тіркеу журналын Агенттік Агенттіктің нормативтік құжаттарына сәйкес жүргізеді. Сертификат жоғалған немесе бүлінген жағдайда сарапшы Агенттікке хабарлауға тиіс.

2.6 Агенттік сарапшылардың дерекқорын жүргізеді, олардың қызметінің бағыттарын және сертификаттардың қолданылу мерзімдерін қадағалайды. Сертификаттың қолданылу мерзімі өтіп кеткен сарапшылардың тізбесі шешім қабылдау және даярлау, қайта даярлау және біліктілікті арттыру жоспарын қалыптастыру үшін жолдамасы бойынша КС төрағаларына және Агенттіктің бас директорына беріледі.

Егер сіз IAAR сыртқы сарапшысы болғыңыз және оқыту семинарынан өткіңіз келсе, ұсынылған сауалнаманы толтырыңыз.

Тегі * _____

Аты * _____

Әкесінің аты * _____

Туған күні * _____

Тұратын мекенжайы _____

Шет тілін білуі _____

(тіл/білім дәрежесі) _____

Ғылыми дәрежесі _____

Ғылыми атағы _____

Ұялы, үй, жұмыс телефоны (қала кодымен) _____

Факс (қала кодымен) _____

E-mail * _____

Жұмыс орны * _____

Атқаратын лауазымы _____

Педагогикалық еңбек өтілі _____

Марапаттары, құрметті атақтары, ғылым академияларына мүшелігі _____

Ғылыми қызығушылықтар саласы _____

Сараптама қызметінің болжанатын салалары _____